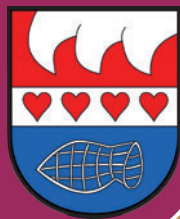

Brodík

**MĚSÍČNÍK
OBCE BOROVNICE**

VITRÁŽE V KOSTELE PANNY MARIE BOLESTNÉ NA HOMOLI

VITRÁŽE V KOSTELE PANNY MARIE BOLESTNÉ NA HOMOLI

O poutním kostelu na Homoli už toho bylo napsáno opravdu hodně. Je tu ale něco, o čem se dnes zmíníme úplně poprvé. **O výplních oken, která osvětlují chrámový prostor, se nikde nepíše.**

V odborné literatuře se nám podařilo najít pouze jednu krátkou zmínku, která není zrovna lichotivá: „*Presbytář i loď sklenuty valeně s lunetami do pásů. Výmalba a barevná okna z 1. pol. 20. stol. nevhodná*“ (Poche, E. a kol.: *Umělecké památky Čech, II.*, Praha, Academia, 1978, s. 340).

Památkář Jiří Slavík byl v tomto ohledu laskavější – v nedávno vydané pěkné skládačce čteme: „*Interiér zdobí výmalba, pořízená nedlouho před vypuknutím 1. světové války*“ (Slavík, J.: *Homole, poutní kostel Panny Marie Bolestné, Josefov, Národní památkový ústav, 2020*). O vitrážích se ale autor nezmínil...

Stojí ta okna vyplněná barevnými skly s biblickými výjevy vůbec za naši pozornost? Určitě ano – vždyť se jimi do kostela dostává to nejdůležitější – světlo. Bez něho bychom všechnu tu nádhernou výzdobu interiéru obdivovat nemohli. Vadí běžnému návštěvníkovi, že barevné výplně oken historikové umění v případě Homole považují za nevhodné? Myslím, že rozhodně ne. Stačí pohlédnout vzhůru...

V době, kdy současné zasklení oken vzniklo, se jednalo o ne zrovna levné dary kostelu od lidí, kteří chtěli svatostánek zkrášlit a vážili si ho. Bylo by zajímavé zjistit, kdo byli donátoři a co je vedlo k tomu, aby dali zhotovit vitráže, které se nám, obyčejným lidem, líbí přesto, že prý nemají velkou uměleckou cenu.

Při poslední návštěvě kostela jsem si dovilil je vyfotografovat, zajímaly mě nejen kvůli krásným barvám, ale také kvůli těm, kdo je do kostela pořídili – byli to venkované, stejní, jako jsme my, jen žili o dobrých sto let dříve.

Připomeňme si jejich jména.

Vitráž **Zvěstování Panně Marii** obsahuje text: „*Věnováno památce Václava a Františky Moravcových ze Sudslavy.*“

V jiném okně spatříme monumentální výjev **Korunovace Panny Marie**. Ve vitráži je uvedeno: „*Ke cti Panny Marie věnují manželé Josef a Františka Chejnovských z Malé Lhoty.*“

Nádhernou **vitráž s Pannou Marií** obklopenou skupinou andělů věnovali kostelu manželé František a Marie Vavruškoví z Malé Lhoty.

Na další vitráži můžeme spatřit **žehnajícího Ježíše Krista**, z jiného okna se na nás dívá **svatá Terezička** a stojí tu: „*Sv. Terezičko, oroduj za nás!*“

Vitráž, jejímž **ústředním motivem je malý Ježíšek**, byla opět věnována manželům Moravcovým ze Sudslavy.

A na závěr si dovolím otázku: **Co vlastně někoho opravňuje k tomu, aby napsal, že něco, pořízené v dobré víře do kostela před nějakými stolety, je nevhodné?** Formální vzdělání a akademický titul? Oni ti naši předkové přece nebyli žádnými kunsthistoriky, ale prostými věřícími přesvědčenými o tom, že dělají pro svůj svatostánek to nejlepší. Nevím, jak Vám, ale mně se **vitráže v kostele na Homoli líbí**, patří sem a **dotvářejí genius loci**, tj. kouzlo místa. V každém případě jsou dokladem, na jaké úrovni bylo umělecké řemeslo v době, kdy vznikly.

Poznámky:

Vitráže – okna vytvořená technikou vitrail [vitraj], tedy kousky barevných skel zasazených do olovených pásků. Světlo proudící přes barevné sklo působilo na věřící nadpozemsky.

Lunety – jsou v našem případě půlkruhové plochy stěny pod valenou klenbou nad okny a malby na takových plochách. Název je odvozen od slova luna, tj. měsíc.

Donátor – někdo, do vytvořil nějakou hodnotu a touto hodnotou někoho obdaroval; dárce.

PaedDr. Ladislav Miček

KNIHA SVĚTEM ČESKÝCH RYBNÍKŮ A PĚNIVÝ RYBNÍK

Začátkem října vyšla mnoho let připravovaná kniha **SVĚTEM ČESKÝCH RYBNÍKŮ** napsaná pro každého, kdo má rád českou krajinu, pohybuje se kolem rybníků a dokáže ocenit velkolepé dílo našich předků vybudované bez jakékoli mechanizace. Nikde jinde ve světě nenajdeme tolik rybníků jako v Čechách a na Moravě. V 16. století se jim říkalo klenoty české země...

Kniha je rozdělena do tří základních celků:

1/ Historický přehled – od počátků rybníkářství do současnosti

2/ Zapomenuté rybniční soustavy

3/ Zajímavosti ze světa rybníků

Čtenář tu najde mnoho barevných fotografií, staré pohlednice a mapy, slovníček pojmů, seznam použité literatury a rejstřík fotografií a vyobrazení.

A proč se o tom píše v Brodíku? Publikace má sice celostátní záběr, ale na třech místech se v ní připomíná **Pěnivý rybník v Rájci**. O dávné soustavě rybníků v okolí Borovnice, která má ve znaku rybářskou vrš, a navíc dávnou rybníkářskou tradici, by mělo být pojednáno v připravovaném druhém dílu zamýšlené rybniční trilogie. Půjde o celou kapitolu – vydání knížky nazvané **SVĚTEM ČESKÝCH RYBNÍKŮ – ČECHY** plánujeme na rok 2022. Snad se to podaří...

Dnes tedy zveřejňujeme alespoň dvě ukázky týkající se Pěnivého rybníka, který je rozhodně nejkrásnější v tomto koutu Podorlicka. Paulátův větrný rozmrazovač se podařilo nejlépe vyfotografovat právě tady...

Pěnivý rybník

(Borovnice-Rájec, okr. Rychnov nad Kněžnou, 1,8 ha) na stejnojmenném potoce je jedním ze soustav pěti nevelkých rybníků v katastru současné obce Borovnice. V 18. století bylo na území tehdejších statků Borovnice a Přestavky celkem 20 rybníků. V okolí lze najít četné zbytky hrází.

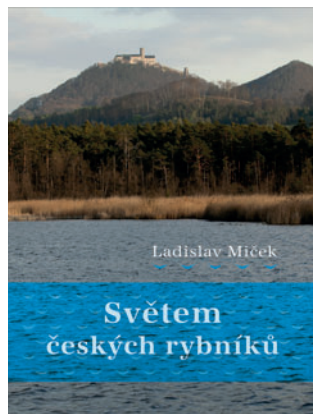

Paulátův větrný rozmrazovač

František Paulát (*1898 †1970) byl vynálezce-samouk se zájmem o rybářství. V provozovně ve vsi Popelín u Strmilova František Paulát vedl výrobu plechových rybářských lodí. Jeho větrný rozmrazovač z roku 1950 lze dodnes spatřit na mnoha komorových rybnících, kde pomáhá rybám přežít zimu.

Kniha má formát 29 x 22,5 cm, což je v podstatě o něco širší A4. Je vytištěna na matném papíru (nemáme rádi křídový papír, který se leskne) vyšší gramáže, má 184 stran, čtenář tu najde více než 200 vyobrazení (většinou autorských fotografií, ale jsou tu i staré mapy, pohlednice a fotografie).

Vydání publikace s velkým množstvím barevných fotografií bez dotací a sponzorů bohužel není levnou záležitostí. Přesto je již více než třetina nákladu objednána rybářstvími a rybářskými spolky. Několik výtisků bude pro případné zájemce od poloviny října k dispozici také na obecním úřadě v Borovnici.

Ladislav Miček

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

UPOZORNĚNÍ OBČANŮM

KOSTEL NA HOMOLI

Pravidelné mše v kostele Panny Marie Bolestné na Homoli se konají každou 2. a 4. neděli v měsíci říjnu vždy od 14:30 hod.

HŘBITOV

– Upozornění pro návštěvníky

Brány hřbitova jsou **v letním období otevřeny od 7:00 do 19:00 hodin.**

Na hřbitov je zakázáno vodit psy.

Prosíme návštěvníky hřbitova o třídění odpadu do umístěných popsaných nádob. Děkujeme.

INFORMACE PRO OBČANY

ZE ZASTUPITELSTVA OBCE BOROVNICE

Souhrn usnesení z veřejného zasedání č. 5/2020 konaného dne 17. 9. 2020 v Borovnici

Zastupitelstvo obce Borovnice projednalo na veřejném zasedání jednotlivé body programu s tímto výsledkem:

Zastupitelstvo obce schválilo:

- zapisovatelem p. Libora Provazníka a ověřovateli p. Jaroslava Lédra a p. Josefa Dvořáčka
- rozpočtové opatření č. 3 na rok 2020 s navýšením v příjmové části o částku 517 600 Kč a v navýšení výdajů ve výdajové části o 133 854 Kč. Součástí rozpočtového opatření č. 3 za rok 2020 je položkový výtisk příjmů a výdajů výkazu Fin 2-12 M, kde jsou podle paragrafů a položek uvedené částky změn
- „Dodatek č. 1“ – na akci „Přestavky, náhradní zdroj vody“ – FINGEO s.r.o., Choceň. Důvodem dodatku je zjevná početní chyba, kdy se do souhrnu ve smlouvě o dílo nenačetla položka 97 250 Kč za geologické služby a hydrologický průzkum. Vysoutěžená cena díla se nemění
- Smlouvu o zřízení věcného břemene - služebnosti IV-12-2016192/VB/1, Borovnice, p.č. 3232, J. Černý, nové KvNN“ – ČEZ Distribuce, a.s., Děčín a to za jednorázovou náhradu 10 000 Kč
- „Kupní smlouvu“ na nákup pozemku parc. č. 3419 o výměře 1 681 m² v k.ú. Rájec a to za cenu 30 Kč/m²
- dodatek č. 2 k Pachtovní smlouvě č. 20902/2017 – ZOPOS Přestavky a.s., Krchleby 2. Dodatek je uzavřen z důvodů ukončených pozemkových úprav v k. ú. Rájec, došlo k přečíslování parcel a změně výměr jednotlivých pozemků
- žádost o změnu územního plánu v k.ú. Rájec, místní část Přestavky, nově plánovaná síla – POLI PŘESTAVKY a.s., Krchleby 2. Po zjištění rozsahu prací na změně územního plánu se bude POLI PŘESTAVKY a. s. finančně podílet na nákladech za jeho zpracování
- žádost o finanční příspěvek ve výši 8 000 Kč pro kolektiv mladých hasičů SDH Rájec – SDH Rájec, Rájec 32

Zastupitelstvo obce neschválilo:

- žádost o odkoupení obecního pozemku p.č. 69/123 o výměře 213 m² v k.ú. Borovnice u Potštejna – Petr a Jana Fialovi, Borovnice 74

- žádost o pronájem či odkoupení obecního pozemku p. č. 69/123 o výměře 213 m² v k.ú. Borovnice u Poštějna – Zdeněk a Ivanka Drahošovi, Borovnice 68

Zastupitelstvo obce Borovnice pověřuje:

- starostku obce uzavřením schválených smluv

Jaroslav Lédr, ověřovatel
Ing. Libor Provazník, zapisovatel

Josef Dvořáček, ověřovatel
Soňa Rojková, starostka

Volby do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu České republiky se konají ve dvou dnech, a to:

v pátek dne **2. října 2020** od **14:00** hodin do **22:00** hodin
a v sobotu dne **3. října 2020** od **8:00** hodin do **14:00** hodin

případné II. kolo voleb do Senátu Parlamentu ČR

v pátek dne **9. října 2020** od **14:00** hodin do **22:00** hodin
a v sobotu dne **10. října 2020** od **8:00** hodin do **14:00** hodin

Volební okrsek číslo 1 je v Borovnici na obecním úřadě – společenská místnost.

Okrsek je určený pro voliče bydlící v obecních částech Borovnice, Přestavly, Rájec a Homole.

Informace o volbách lze získat

na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR (**www.mvcr.cz**)
a města Kostelce nad Orlicí (**www.kostelecno.cz**) nebo na obecním úřadě v Borovnici.

ZPRAVODAJ BRODÍK

„Brodík“ měsíční zpravodaj obce Borovnice

Redakční rada: Zastupitelstvo obce Borovnice

Zpravodajské a informační příspěvky od občanů do „Brodíku“

e-mail: **brodik@borovnice.info**

Příspěvek je možno vhodit do schránky na budově obecního úřadu v Borovnici.

Uzávěrka vždy k poslednímu dni daného měsíce

Distribuce do všech domácností v obci Borovnice zdarma.

VYDAVATEL

Obec Borovnice, Borovnice 5, 517 41 Kostelec nad Orlicí

tel.: **493 815 763**, 734 559 876, www.Borovnice.info,

e-mail: obec@borovnice.info, č.ú.: 124 007 1339/0800

JAK VOLIT?

VE VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ A 1/3 SENÁTU 2020

JSTE V POBYTOVÉM ZAŘÍZENÍ (NAPŘÍKLAD DOMOV DŮCHODCŮ, LÉČEBNA DLOUHODOBĚ NEMOCNÝCH) UZAVŘENÉM HYGIENICKOU STANICÍ Z DŮVODU COVID-19?

Speciální komise Vás sama navštíví

Volíte dne **1. nebo 2. října 2020** (dle možností komise), případně 8. nebo 9. října 2020 (pro 2. kolo voleb do Senátu).

OBECNÁ HYGIENICKÁ OPATŘENÍ BĚHEM VOLEB:

Mějte zakrytá ústa a nos

Roušku sundejte pouze na vyzvání volební komise z důvodu ztotožnění.

Při vstupu do volební místnosti použijte dezinfekci na ruce

Prostory volební místnosti jsou pravidelně dezinfikovány.

Udržujte rozestupy

Udržujte rozestupy mezi Vámi, volební komisí a dalšími voliči.

V PŘÍPADĚ KARANTÉNY NEBO IZOLACE:

Přednostně využijte volební stanoviště drive-in.

Totožnost prokazujte pouze občanským průkazem.

Na voličský průkaz volit nelze. Pokud ho ale máte, odevzdejte ho komisi.

Je dobré mít s sebou také potvrzení od lékaře či hygienické stanice.

JAK VOLIT?

VE VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ A 1/3 SENÁTU 2020

MÁTE NAŘÍZENOU INDIVIDUÁLNÍ KARANTÉNU NEBO IZOLACI Z DŮVODU **COVID-19**?

NE

**Volíte v běžné volební místnosti
jako obvykle**

Volíte ve dnech **2. a 3. října 2020**,
případně 9. nebo 10. října 2020
(pro 2. kolo voleb do Senátu).

**Volba do přenosné volební
schránky**

Pouze ze závažných důvodů (například
úraz nebo dlouhodobá nemoc), které Vám
znemožňují navštívit volební místnost.
Požádejte obecní úřad nebo volební komisi.

Volíte ve dnech **2. a 3. října 2020**,
případně 9. nebo 10. října 2020
(pro 2. kolo voleb do Senátu).

ANO

**Volíte z auta na stanovišti
(drive-in) v okrese, kde máte
trvalý pobyt**

Volíte ve středu **30. září 2020**
v čase **od 7:00 do 15:00**,
případně 7. října 2020 od 7:00 do 15:00
(pro 2. kolo voleb do Senátu).

Adresu stanoviště naleznete
na webových stránkách svého kraje.

**Volba do zvláštní přenosné
volební schránky**

Musíte se nahlásit svému krajskému úřadu
na speciální telefonní lince. Telefonní číslo
a termín, do kdy se nahlásit, najdete
na webových stránkách kraje.

Volíte ve dnech **2. a 3. října 2020**,
případně 9. nebo 10. října 2020
(pro 2. kolo voleb do Senátu).

Více informací na
www.mvcr.cz/volby

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ DIAKONIE BROUMOV VYHLAŠUJE

Sbírku použitého ošacení

Letního a zimního oblečení (dámské, pánské, dětské)

Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon

Látky (minimálně 1m, prosíme nedávejte nám odřezky a zbytky látek)

Domácí potřeby – nádobí bílé i černé, skleničky – vše nepoškozené

Vatované a péřové přikrývky, polštáře a deky

Obuv – veškerou nepoškozenou

Hračky – nepoškozené a kompletní

VĚCI, KTERÉ VZÍT NEMŮŽEME:

televize, počítače a jinou elektroniku, matrace,

koberce – z ekologických důvodů, nábytek,

jízdní kola a dětské kočárky – ty se transportem znehodnotí,

znečištěný a vlhký textil

SBÍRKA SE USKUTEČNÍ:

V měsíci ŘÍJNU 2020

v době úředních hodin OD 9.00 DO 17.00 HOD.

V BUDOVĚ OBECNÍHO ÚŘADU V BOROVNICI

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic,
aby se nepoškodily transportem

DĚKUJEME ZA VAŠI POMOC.

LTVS

Tel. 734 282 449, 606 143 570

ROZVOZ DRŮBEŽÍHO MASA AŽ K VÁM DOMŮ

KUŘECÍ MASO CHLAZENÉ

Celé kuře	62 Kč
Kuřecí stehno	69 Kč
Kuřecí čtvrtky	40 Kč
Kuřecí prsa	95 Kč
Kuřecí prso	95 Kč
Kuřecí křídla	55 Kč
Polévková směs (skelet)	28 Kč
Polévková směs skelet s křídlem	38 Kč
Kuřecí játra	62 Kč
Kuřecí žaludky	62 Kč
Kuřecí srdce	59 Kč
Vykoštěné kuřecí stehno z kůže	95 Kč
Vykoštěné kuřecí stehno bez kůže	95 Kč
Kuřecí guláš	85 Kč
Kuřecí paličky	68 Kč
Kuřecí horní stehno	60 Kč

KRŮTÍ MASO CHLAZENÉ

Krůtí prso	140 Kč
Krůtí stehno s kostí	89 Kč
Krůtí stehno bez kostí	130 Kč
Krůtí křídla	55 Kč
Krůtí játra	62 Kč
Krůtí žaludky	65 Kč
Celá krůta 7 kg.	100 Kč
Celý krocan 15 kg.	100 Kč

Cena je uvedená za 1 kg.

Dodání zboží po telefonické domluvě.

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOST

Rozpis služeb stomatologické lékařské služby první pomoci okresu Rychnov nad Kněžnou rok 2020

ORDINAČNÍ HODINY: sobota, neděle, svátek 08:00–12:00 hodin

03.10.	MUDr. Loukota Jan	Komenského 127, Opočno	494 621 665
04.10.	MDDr. Machková Terezie	Jana Pitry 448, Opočno	731 980 112
10.10.	MDDr. Matoušková Lucie	Kvasinská 129, Solnice	602 152 873
11.10.	MUDr. Miřejovská Dagmar	Třebízského 799, Kostelec n. Orł.	494 323 152
17.10.	MDDr. Motýčka Martin	Komenského 44, Rychnov n.Kn.	775 224 093
18.10.	MDDr. Petrák Tomáš	Náměstí Dr. Lützowa 244, Vamberk	721 200 244
24.10.	MUDr. Podolská Jana	poliklinika, Mírové náměstí 88, Týniště n. Orł.,	494 371 783
25.10.	MDDr. Rýdlová Zuzana	Tyršova 515, Opočno	777 667 353
28.10.	MUDr. Salamin Akram	Kvasinská 129, Solnice	602 152 873
31.10.	MUDr. Světlík Filip	Tyršova 515, Opočno	777 667 353
01.11.	MUDr. Štulík Richard	poliklinika Rychnov n.Kn.	494 515 693
07.11.	MDDr. Učňová Petra	Náměstí Dr. Lützowa 244, Vamberk	721 200 244

Lékařská pohotovostní služba v Královéhradeckém kraji
Informace pro dospělé i děti na celém území kraje
tel.: 841 155 155

KNIHOVNA BOROVNICE

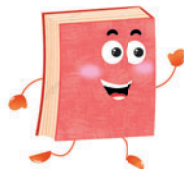
Otevírací hodiny knihovny

Vážení návštěvníci knihovny, v měsíci říjnu budou dva výpůjční dny.

První termín vychází na **13. říjen 2020** a druhý na **27. říjen 2020**, vždy od 15:00 hodin.

Všem přeji krásný podzim se sluníčkem, abychom se setkávali ve zdraví a pozitivně naladěni.

Na všechny se těší nová knihovnice Helena Jiroušková.

ZAHRÁDKÁŘI

RADY PRO ZAHRÁDKÁŘE

Astronomicky nám již začal podzim. Tak jako v ostatních měsících v roce je na polích, sadech a zahrádkách stále velké množství práce. Sice nás během ní můžou hřát poslední paprsky babího léta, ale ukončující vegetace je již zřetelně znát. Vrtkavé teploty se zvláště v měsíci září podepsaly na celé vegetaci. Rána chladná i večery a během dne teploty až kolem 30 stupňů – to vše představovalo velký náraz, což neprospívalo ani živým tvorům mimo škůdců, bakterií a plísňů, ani užitkovým a kulturním rostlinám.

Po dostatečných dávkách dešťové vody v určitém období a vlivem parných dnů půda znovu na povrchu rozpraskávala a její vrchní struktura nebyla pro dozrávající úrodu příznivá. Přesto zahrádkáři a ovocnáři vědí, jak využít své dlouholeté zkušenosti při divoce se měnícím počasí, ale stejně si tyto hrátky přírody vybíraly svoji daň na produktech.

Jablka, blumy, švestky a hrušky byly v mnoha případech napadány hlavně **moniliózou**. Takto napadené ovoce bychom neměli dávat do běžného kompostu se zeminou, aby se nám dále nerozšiřovala tato houba svými mikroby. Jedině až po řádném vyhnití a prosypání vápnem to můžeme do kompostu před zimou přidávat.

Vrcholí nám **sklizeň kořenové zeleniny**, a i tam na mnohých místech a lokalitách jsme zaznamenávali, že tyto produkty chutnaly slimákům, a hlavně velmi rozmnoženým myším a hryzcům. **Celer** sklízíme správně tehdy, když spodní listy se pokládají na zem, ale letos to nebylo pravidlem, protože vlivem počasí a napadení chorobami, zvláště septoriózou, jsme zaznamenávali někde větší prosychávání natě i zahnívání bulv, ale i **zelenina gigant byla slimáky velice narušena**.

Proto při **uskladňování kořenové zeleniny** dbáme, abychom tu nevyhovující nemíchali se zdravou. Tato zelenina vyžaduje vyšší vzdušnou vlhkost a u napadených jedinců by nám velmi rychle nabírala zkázu. Někdy k tomu přispívá a je nápomocen vysoký obsah dusičnanů v těchto produktech. Za určitých okolností mohou být tyto obavy reálné. Nutno však podotknout, že **zelenina vypěstovaná, skladovaná, případně zpracovaná adekvátním způsobem prakticky žádné zdravotní riziko pro zdravého člověka neznamená**, naopak, jak již bylo proověřeno, přináší lidskému zdraví celou řadu benefitů.

Z diskutovaných problematických látek obsažených v zelenině stojí za zmínku **dusičnany** (nitráty). Zelenina však není jejich jediným zdrojem. Dusičnany a dusitany se do potravin dostávají také jako aditiva např. při solení masa, výrobě sýrů aj. Zdrojem dusičnanů bývá také pitná voda. Dusičnany samy o sobě škodlivé nejsou a až 80 % přijatých dusičnanů je vyloučeno ledvinami. Škodlivými se dusičnany mohou stát až po redukci na dusitany v zažívacím ústrojí, hlavně u malých dětí, kde může nastat při příjmu nadlimitního množství dusičnanů, kde se dusitany mohou vázat na hemoglobin, který ztrácí schopnost přenášet kyslík. Ale dost o těchto odborných záležitostech – platí vždy, že vše jen s mírou a skromností, protože **zelenina je významným zdrojem v lidské stravě** vzhledem k obsahu vitamínu C a vlákniny omezující vznik a vstřebávání nežádoucích karcinogenních látek.

Protože nám **v říjnu také vrcholí v sadech sklizeň jablek**, tak kromě pěkných zdravých plodů se však objevují plody různě poškozené, deformované a hnilí. U některých pěstitelů tvoří takto znehodnocené plody velký podíl úrody. V období sklizně je již na všechna opatření snižující sklizňové ztráty pozdě. Na základě příznaků na plodech, listech nebo větévkách se nechá zjistit příčina poškození, abychom v příštím pěstitelském období mohli provést během vegetace řadu často jednoduchých opatření. **Nejčastější fyziologické poškození způsobuje nedostatek, nebo nadbytek některých živin**. Typickým příkladem je dusík. Jeho nedostatek se projevuje slabým růstem letorostů, menšími a slabě zelenými listy. Plody nemají typickou chuť a jsou tužší. Naopak nadbytek dusíku podporuje náchylnost všech částí stromů k výskytu houbových chorob, snižuje skladovatelnost plodů a mrazuvzdornost stromů.

Hořká pihovitost – na slupce plodu se objevují vpadlá tmavě zbarvená místa a plody postupně měknou. Příčinou může být právě nadbytek dusíku, ale i draslíku a hořčiku v plodech a nedostatek vápníku. Ochranou je především vyvážené hnojení během celé vegetace a rozumná zálaha.

Nedostatek bóru způsobuje tzv. **křenčení**. V dužnině jablek se objevují zkorkovatělá místa, plody se deformují, praskají a opadávají. **Nekrózy** – na pokožce jablek, nebo deformace plodů mohou způsobit i pozdní mrazíky. Velmi častým poškozením je **moniliová hniloba**. Na plodech vznikají mokravé hnědé skvrny, které se velmi rychle rozšiřují na celý plod a zasahují další plody v těsné blízkosti. Rozvoj této choroby podporuje teplé a vlhké počasí, mechanické poškození plodů hmyzem či kroupami. Tato choroba výrazně poškozuje plody před sklizní i během skladování. Během posklizňového období je třeba odstranit všechny zaschlé plody a zbytky, které zůstávají v korunách stromů. V těchto tzv. mumifikovaných plodech patogen této choroby přezimuje a na jaře se šíří na novou vegetaci. Ke snížení výskytu pomáhá důsledný řez stromů a udržování řidších a vzdušných korun.

Účinná fungicidní ochrana by měla být prováděna společně s ochranou proti strupovitosti, mazovitosti či padlí. První ošetření je nutno provádět již před květem, ale to si připomeneme včas v jarním období. Cílené ošetření pouze proti moniliové hnilobě se provádí zpravidla opakovanými postřiky fungicidními přípravky v srpnu a v září 3-4 postřiky. Při aplikaci **je třeba střídat účinné látky**, aby se zpomalil vznik rezistence patogenu k fungicidům.

V podzimním období patří k velmi nápadným poškozením plodů **strupovitost jabloní**. Při silném napadení dochází k předčasnému opadu listů a mladých plodů. Proto také je důležité shrabovat listí pod stromy, kde tento patogen přezimuje.

Deformace jablek způsobuje také sání mšic v jarním období na malých plůdcích. Zejména **mšice jabloňová**, která se více vyskytuje na jabloních po celé vegetační období. Způsobuje, že plody předčasně dozrávají. Mšice vylučují medovici, která ucívá průduchy a podporuje rozvoj černí, mazovitosti a dalších chorob.

Typické jizvy na plodech, které se nacházejí v době sklizně, způsobuje žír larvy **pilatky jablečné** v jarních měsících. Rovněž i **obaleči** zanechávají housenky tohoto nočního motýlka. Ochranu proti těmto škůdcům si připomeneme v jarním vydání Brodíku.

Nyní ještě zmínka, že **nastává doba na přípravu záhonků pro výsadbu česneku**. Bylo mnohokrát již o tom psáno, jen připomeňme, že se může včas zryt a připravovat, ale vlastní výsadbu vždy doporučujeme až když se podstatně

sníží teplota. V našich podmínkách se česnek většinou sází dle počasí až kolem měsíce listopadu.

Dne 28. srpna 2020 se zahrádkářská organizace Chleny podílela na zprostředkování prohlídky malé vinice u Rájce a následující odborné přednášky o pěstování vinné révy a degustace v pohostinství Chleny. Protože se jednalo o mimořádnou akci se zapojením více osob, výbor zahrádkářů děkuje všem, kteří se na tom podíleli a zabezpečili zdárný průběh.

Za Český zahrádkářský svaz František Břečťan

VČELAŘI

Vážení čtenáři Brodíku,

po několikaměsíční odmlce si dovolím přijít opět se svým příspěvkem z oblasti včelařiny.

Co mne k tomu vedlo? Včelařský rok začíná v září, kdy včelstva vstupují do nového období a připravují se jak na zimu, tak na snůšku, jejíž vrchol bývá v měsících květnu a červnu. Občas (a tomu již delší čas nebylo) se dostaví menší snůška ještě v červenci a ojediněle v srpnu. Je to ovšem odvislé od lokality, vlivu počasí a stavu připravenosti včelstva. Bývají to však často snůšky s rychle tuhnoucím medem (meliciózním), například z modřínů a dalších jehličnanů, jenž včelaři nejde vytočit, ale ve včelstvu se nemůže nechat, neboť by na něm včely nepřezimovaly, protože jim přeplňuje zažívací ústrojí, a v době, kdy nemohou na prolet, pokálejí pláсты a hynou.

Proto se takovéto pláсты musí včelstvům odebrat a použít buď na výrobu medoviny, nebo vložit včelstvům na jaře, kdy po proletu za dostatku vody si s nimi dokáží poradit.

Pokud mám hodnotit **uplynulý včelařský rok**, tak to byl bohužel **jeden ze snůškově nejhorších**, ne-li vůbec nejhorší.

Řada včelařů neměla med vůbec, jiní jen jarní a další, pokud měli, obratem rozprodali svým klientům a nechali si jen potřebné množství pro své rodiny. Znam rodiny, kde ročně spotřebují i 40 kg medu.

Když jsem psal do měsíčního zpravodaje obce Brodík v čísle 5 - květen 2020, tak jsem předpovídal nedostatek medu z důvodů úbytku včelstev, ale to jsem nepředpokládal, že se k tomu přidá nepřízeň počasí se střídajícím se suchem oproti údobím s trvalými dešti.

Protože jsem začal kočovat za snůškou, měl jsem včelstva u 26 ha jetele růžáku (inkarnátu) na semeno a těšil jsem se na pěkný výnos kvalitního medu. Včelstva nosila velké množství nektaru z jetele, ale pak uhodilo přes týden silné deštivé počasí, včelstva nemohla vůbec ven, a tak téměř vše spotřebovala pro vývoj vlastního plodu. Nakonec jsem vytočil 11 kg sice pěkného medu, ale od třech včelstev to samozřejmě bylo málo. Útěchou mi mohlo být, že včelstva nestrádala hladu, jak tomu bylo v jiných snůškově slabších lokalitách.

Podobná situace byla u svazenky na semeno v Česticích, kde bylo naopak silné sucho a občas i větrno.

Protože jsem využil **veřejného** celostátního **programu LPIS**, kde **po označení stanoviště včelstev** se vám po přiblížení potřebného katastru zobrazí včelařské stanoviště a kontakty téměř všech včelařů, konzultoval jsem situaci z různých míst republiky, a všude byla odezva stejná. Medovicový - tmavý med převážně ve většině oblastí vůbec letos nebyl, a pokud něco málo bylo, tak to bylo s příměsí lipového a případně snůšky z malin a ostružin či jiných lesních kvetoucích bylin. Všude znělo: „Smrky jsou napadené kůrovcem a tudíž nemedují stejně jako celá řada dalších jehličnanů.“

To, že klesla rozmanitost druhových pylů, jsem již psal. Včelstva v podstatě trpí podvýživou, neboť si nanosí například pouze pyl řepkový, pokud se nejedná o hybrid, který jim nedá téměř nic.

Další aspektem, jenž zhoršuje úživnost včelstev v krajině, je lokální převčelení a pokud se i ve výnosově slušné oblasti na jednom čtverečním kilometru nachází například 100 včelstev a výše, konkurují si včelstva vzájemně a těžko se sama užíví, natož, aby zbyl med pro včelaře. Je již dávno známo, že jedno stanoviště by mělo mít maximálně 20 včelstev avšak je třeba přihlížet i k hustotě stanovišť a počtu včelstev v nich.

V době, kdy tento příspěvek píše, již **každý řádný včelař má včelstvo na zimu zakrmeno a připravuje se na léčení - omezování roztoče**. Tomu ale předcházelo vkládání destiček s kyselinou mravenčí a přes rok se aplikují pásky Gabonu za účelem omezení výskytu roztoče v létě. Ona totiž **včelstva chovají dvě generace mladých včel**. Jedna je pro momentální snůšku – včely z této generace po opuštění úlu žijí cca 14 dní, a druhá se skládá ze včel dlouhověkých, jež se šetří a mají za úkol přežít až do jara, kdy se rozhoduje

o síle včelstva a využití časné snůšky, než se vylíhne nová generace jarních včel. Pokud se nezvládne boj s roztočem, potažmo s následující virózou jsou výsledkem oslabená včelstva, kdy se na česnech (letácích) objevují včely s okousanými křídly a bez nožiček do nichž včelstvo investovalo energii a ony ji nemohou vrátit.

Mít na zahradě včelstva je pěkná věc, ale nechat je napospas osudu dnes není možné. Mohou přežít maximálně 3 roky.

Další velké nebezpečí je zavlečení do oblasti nebezpečné nákazy. Jedná se o **mor včeliho plodu**. Tato celostátně hlídaná choroba, jež se monitoruje již přes 100 let, se stále někde objevuje a její likvidace se provádí spálením všeho dřevěného, čili úlů, včelínů, železa se musí desinfikovat. Není jednoduché však uhlídat začínající včelaře kteří si v nevědomosti přivezou úly ze zamořené oblasti, kde je karanténa.

Naše organizace každoročně objednává kvalitní matky a za finančních příspěvků obcí z našeho regionu se snažíme zlepšovat vlastnosti našich včelstev. Doporučujeme nenechávat matky déle než dvě snůšková období.

V zimě bude v obchodech jen med s označením původu z EU a zemí mimo EU **s neznámou kvalitou**, neboť Státní potravinářská inspekce to při pajcovaných vínech, nastavovaných salámech a dalších potravinách se stopami chemie nestihne vše zkontrolovat.

V marketech jsou již nyní sklenice s označením Luční med a menším písmem je uvedeno, že pochází ze zemí EU a mimo EU např. z Argentiny, Chile a Ukrajiny. Chtl bych vidět ty jejich louky...

Omlouvám se za převážně negativní zprávy, ale tak to bohužel je a neinformovanost je zdrojem neúspěchu.

Příklad máme z průběhu koronaviru v našem státě, kdy se vždy zdlouhavě zřizuje krizový štáb ve snaze ovlivňovat průběh nějak jinak a neinformovanost a nedůslednost se potom vymstí.

Nebudme však bezradní a za pomoci vitamínu D a dalších, utužujeme organizmus v potřebné odolnosti.

Přeji všem tak důležité zdraví, které můžeme alespoň částečně ovlivnit sami, **i za včelaře z naší organizace**, jenž se rozprostírá v KÚ: Borovnice (Rájec, Přestavlky), Chleny, Kostecké Horky, Krchleby, Lhoty u Potštejna, Svídnice (Suchá Rybná) a Vrbice (Chlíny).

Jiří Suchánek, osvětový referent ZO ČSV Chleny

HASICÍ PŘÍSTROJE A JEJICH DĚLENÍ

Hasicích přístrojů se vyrábí celá řada, ale každý má své specifické použití a hodí se k hašení určité třídy požáru, ale pozor, v některých případech může být nevhodná volba nebo použití hasicího přístroje přímo nebezpečné. Obecně se uvádí, že hasicí přístroje slouží k hašení požáru v jeho počáteční fázi. Hasicí přístroje se umísťují v místech, kde je buď nejvyšší pravděpodobnost vzniku požáru, nebo dosahu lidí tak, aby byly snadno viditelné a volně přístupné. Jejich základní členění je na přenosné, pojezdné a přívěsné.

Přenosný, pojezdný a přívěsný hasicí přístroj

TŘÍDY POŽÁRŮ

Než se budeme věnovat jednotlivým typům přístrojů, rozdělíme si požáry dle jednotlivých tříd. Celkem známe pět tříd požárů.

Piktogramy tříd požárů

Třída A - Požáry pevných látek organického původu, jejichž hoření je doprovázeno žhnutím, jako např. dřevo, papír, sláma, uhlí, guma, textil, apod.

Třída B - Požáry kapalin nebo látek přecházejících do kapalného stavu, jako např. benzín, olej, barvy, alkohol, vosk, apod.

Třída C - Požáry plynů, jako např. propan, metan, vodík, zemní plyn, svítiplyn, acetylen, apod.

Třída D - Požáry kovů, jako např. hořčík, hliník, draslík, sodík, lithium, apod.

Třída F - Požáry jedlých olejů a tuků (rostlinné nebo živočišné oleje a tuky) ve fritézách a jiných kuchyňských zařízeních.

Vodní hasicí přístroj

Vhodný pro hašení pevných organických látek (papír, dřevo, textil, uhlí). Použitelný pro hašení hořlavých kapalin rozpustných ve vodě (alkoholy, ketony, atd.).

Nesmí se používat na el. zařízení pod napětím, alkalické kovy a látky prudce reagující s vodou!

Pěnový hasicí přístroj

Vhodný pro hašení hořlavých kapalin nemísících se s vodou (benzín, nafta, ředidla, laky, oleje). Použitelný pro hašení pevných organických látek. Nesmí se používat na el. zařízení pod napětím, alkalické kovy a látky prudce reagující s vodou!

Hasicí přístroj CO₂

Vhodný pro hašení el. zařízení pod napětím do 1000 V (např. elektropřístrojů, rozvaděčů, kancelářské techniky), hořlavých plynů a menšího množství hořlavých kapalin v potravinářském průmyslu. Špatně hasí tuhé látky schopné tlení a vláknité materiály. Nesmí se používat k hašení sypkých látek, alkalických kovů!

Práškový hasicí přístroj

Vhodný k hašení el. zařízení pod napětím, tekutých plynů (propan-butan), tekutých hořlavin (barvy, ředidla, benzíny, oleje, tuky), knihoven, archivů, muzeí. Nesmí se použít k hašení látek jemně rozptýlitelných ve vzduchu (prachu, mouky atd.)!

Hasicí přístroj s hasivem FE36

Elektricky nevodivé hasivo pro hašení požárů třídy A, B, C, i při zapojení elektrického proudu o napětí do 1000 V při dodržení bezpečnostních předpisů. Vhodný pro hašení elektronických zařízení, pro výpočetní a záznamovou techniku, nosiče dat, telefonní ústředny, velíny, elektromotory, archivy a muzea.

Použití přístrojů

Hasit je třeba vždy po větru. Směr hasiva soustředit na hořící předmět, nikdy ne na plameny. Udržovat vhodnou vzdálenost, aby mrak hasiva obalil celý požár. Hasit s přerušováním.

	správně	špatně
Požár hasit po směru větru.		
Hořící plochu hasit od kraje.		
Odkopávající a sňemající látky hasit od shora dolů.		
Hořící stěny hasit zblíza nahoru.		
Při použití více přístrojů tyto nasadit najednou, ne postupně.		
Dát pozor na opětný vznik požáru.		
Po každém použití hasicího přístroje zajistit opětovné naplnění, nevhodit zpět na věšák.		

Martin Růžička,

velitel JSDH Lhoty u Poštějna

POZVÁNKY A INFORMACE

FARMÁŘSKÉ TRHY 2020

ZÁMEK DOUDLEBY NAD ORLICÍ neděle od 9.00 hodin

Letošní trhy nabídnou široký sortiment produktů, výrobků a zboží přímo od výrobců, řemeslníků a farmářů. Těšit se můžete na pečivo, ovoce a zeleninu, mléčné i masné výrobky, koření, masti, košíky a řadu dalších dobrot, užitečnosti a šikovnosti.

Jednou za měsíc vždy v neděli.

18. října (dušičkové trhy)

15. listopadu (martinské trhy)

13. prosince (vánoční jarmark)

Přehled akcí a událostí pravidelně aktualizujeme i v oficiálním zámeckém kalendáři.
e-mail: info@zamek-doudleby.cz, web: www.zamek-doudleby.cz

**Kateřina Englichová
a Vilém Veverka**
15 let spolu
23. října 2020
Nový zámek Kostelec nad Orlicí
www.kinskyartmedia.cz
www.ticketportal.cz

KAM KINSKY ART MEDIA

Vzhledem k situaci, kdy jsou některé akce na poslední chvíli odvolávány, je vhodné, abyste si v případě zájmu u pořadatele ověřili (na webových stránkách nebo telefonicky), zda se inzerovaná akce skutečně koná.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA

V měsíci **říjnu** oslaví
významné životní jubileum

70 let

Oldřich Theimer z Borovnice,

*Přejeme hlavně pevné zdraví
a životní pohodu.*

Sociální a kulturní výbor

ROZLOUČENÍ

V měsíci **září** nás opustila

paní **Marta Hejzlarová**
z Borovnice

*Pozůstalým vyslovujeme
upřímnou soustrast.*

Sociální a kulturní výbor

POČASÍ U NÁS V NOVÉM

Jedná se o amatérskou meteostanici umístěnou na objektu rodinného domu
č. p. 48 v obci Rájec. Nová meteostanice je v provozu od srpna 2018.

ZÁŘÍ 2020		
teplota max.	29,7°C	
teplota min.	2,5°C	

Srážky	
září	83,1mm ² s 10 dnů deště, nejvíce srážek dne 1.9.2020 a to 26,1mm ²
Srážky k 1.10.2020	630mm ²

Víteř průměr		
září	0,9m/s , nárazy 13,6m/s v datum 25.9.2020 a směr JJV	

Pro případné dotazy jsem zřídil e-mail: pocasirajec@seznam.cz

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

9. září 2020 byl pořádán zájezd na divadelní představení TRAVESTI SHOW skupiny TECHTLE MECHTLE A KOČKY s názvem „Nemocnice na pokraji zkázy“. Zábavný pořad protkaný vtipnými scénkami z nemocničního prostředí byl plný známých melodií a písniček. Všechna témata jejich představení byla divákům blízká, vyskytly se tu situace, které buď sami zažili, nebo znají ze života.

Toto představení se konalo v Kostelci nad Orlicí v kulturním domě Rabštejn. Paní Ing. Marta Klimešová, která je organizátorkou všech představení na Rabštejně, měla vše dobře zorganizované a připravené. Všichni se posadili ke stolkům, kde byla po celou dobu představení možnost objednat si nápoj.

Jenom účast seniorů, která měla být původně z naší obce větší, se poslední den představení zmenšila, a tak jsme zájezd doplnili ostatními obyvateli. Toto představení bylo nakonec vyprodané, všichni se dobře pobavili a v dnešní těžké a hektické době přišli na jiné myšlenky.

Všem přeji hlavně hodně zdraví a osobní pohody při nějakém dalším setkání.

Na všechny se bude těšit

Soňa Rojková – starostka obce Borovnice a sociální a kulturní výbor

UZAVÍRÁNÍ CYKLOTRASY

UZAVÍRÁNÍ CYKLOTRASY OKRUHU BRODEC

Tradice uzavírání cyklistické sezóny je dlouhodobá, jenom dva poslední roky této akci nepřálo počasí.

Na deseti stanovištích byla pro cyklisty přichystána příslušná razítka. I přes nepřízeň počasí se na trať vypravilo 8 odvážných cyklistů, kteří v pořádku dojeli do cíle ve Lhotách u Potštejna. V hasičské zbrojnici na ně čekalo malé pohoštění a za 5 a více získaných razítek milý dárek.

Doufejme, že příští rok nám při uzavírání cyklotrasy okruhu Brodec bude přát krásné babí léto, jako tomu bylo v předcházejících letech.

V této těžké době všem přeji hlavně hodně zdraví a najetých kilometrů na kole bez nehod.

Za DSO Brodec Soňa Rojková – starostka obce Borovnice

OBECNÍ VÝLET

VÝLET DO ZOO VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

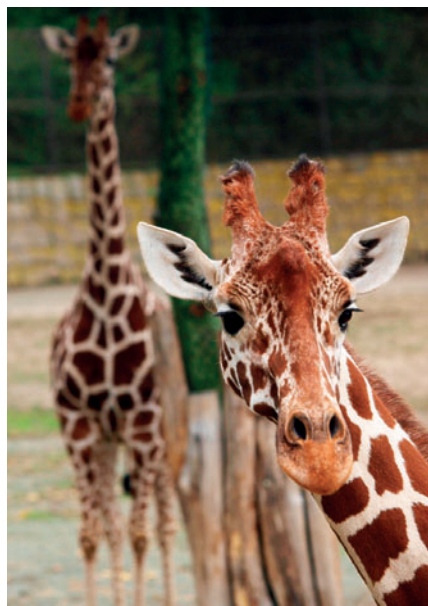
V sobotu 19. září jsme nařídili budíky, abychom nezmeškali ranní autobus objednaný na výlet do ZOO. Myšlenka vyrazit časně, abychom si alespoň chvíli užili probouzející se a klidnou zoologickou zahradu, byla naplněna a před 9. hodinou jsme postávali ve frontě na otevřenou branku.

Počasí se zdařilo. Většina dětí zahájila den hned za branami zahrady, na obří lanové průlezce, a už to vypadalo, že se někteří z nás ani dál nedostanou. K vidění toho byla hromada, do 17. hodiny jsme všichni měli co dělat, abychom stihli vytoužené. Některým se nejvíce líbil pavilon opic, jiní byli uchvázeni plazy. Většina z nás (možná i všichni?) nasedli na safari bus a jeli si prohlédnout žirafáka Mikiho zblízka, stejně jako další cenné kousky pověstného dvorského safari. K vidění toho bylo opravdu hodně. Děti byly nadšené, výlet se vydařil.

Vymyslet, naplánovat a zorganizovat obdobný výlet stojí nemalé úsilí a dost času. Je to u nás v obci tradicí a každý rok se sociální komise na základě nápadů leckoho z okolí snaží vymyslet nějaký lákavý a neokoukaný cíl.

Uvidíme, zda se někam vydáme i příští rok, protože trendem poslední doby je úpadek zájmu o tyto hromadně organizované kulturní akce.

Petra Koutná, sociální a kulturní výbor

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V neděli 6. září proběhlo na obecním úřadě v Borovnici slavnostní vítání našich malých občánků. Tentokrát jsme se sešli v hojném počtu, abychom zapsali do obecní kroniky nové občánky – Vaše milé malé děti, které Vám udělaly tu největší radost. Ze sedmi pozvaných dětí přišlo šest, jedno dítě bylo omluveno.

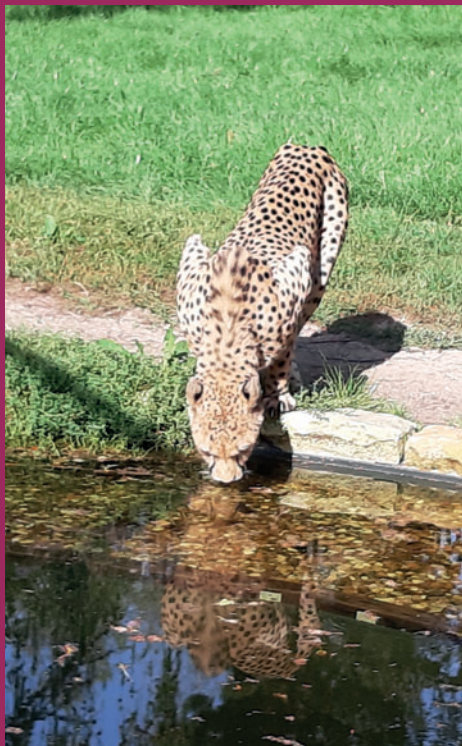
Byly přivítány tyto děti: **Veronika Tschöplová** z Borovnice,
Zora Kaplanová z Rájce,
Ladislav Šimíček z Rájce,
Zuzana Čermáková z Rájce,
Eliška Černá z Borovnice,
Elliot Hrčka z Homole.

Vážení rodiče, ze srdce Vám přejeme hodně síly, pevné nervy, stálé zdraví a mnoho štěstí při výchově Vašich dětí.

Soňa Rojková – starostka obce Borovnice a sociální a kulturní výbor

VÝLET DO ZOO VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD LABEM

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Vydává Obec Borovnice v nákladu 200 ks.
Registrováno u MK ČR pod č.j. E 21940. Uzávěrka příštího čísla: 31. 10. 2020.
Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a tiskové chyby.
Vytiskla tiskárna AG TYP Kostelec nad Orlicí.